

0 Generelt

01 Innhold

Dette bladet behandler innredning av svømmehaller og viser eksempler på planløsning og detaljutforming av basseng, garderobe og dusj-/vaskerom. Det angis også løsninger som kan lette bevegelseshemmedes og synshemmedes atkomst til svømmebasseng.

Generelle krav til dimensjonering av toalettrom og kommunikasjonsarealer er vist i andre blad i planløsningsserien. Bladet henvender seg i første rekke til prosjekterende og til dem som på annen måte deltar i beslutninger som tas i forbindelse med bygging av svømmehaller.

02 Tilgjengelighet og forskriftskrav

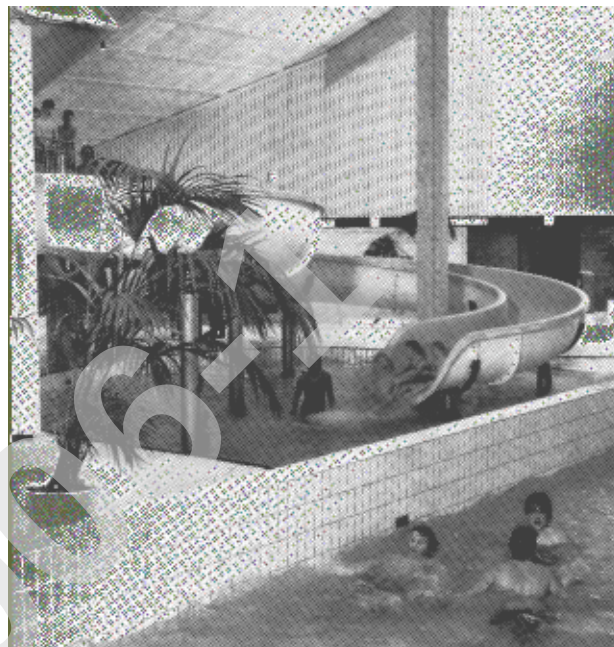
Ifølge byggeforskriften skal bygninger som er tilgjengelige for publikum, også være tilgjengelige for orienterings- og bevegelseshemmede. Byggeforskriften setter krav angående atkomst til bygget, inngangsparti, kommunikasjonsveier, toalettrom og manøverorganer.

Bygninger som har toalett for publikum, skal ha minst ett toalett som er tilgjengelig og brukbart for orienterings- og bevegelseshemmede. I svømmehaller med separate garderobeanlegg for kvinner og menn vil det som regel være påkrevd med minst to slike toaletter. Utgangspunktet ved prosjekteringen må derfor være at anlegget skal kunne brukes av alle. Bevegelseshemmede og synshemmede må i størst mulig grad gis anledning til å klare seg selv. I en offentlig svømmehall vil dette bety uhindret atkomst fra inngangsparti til billettluke og videre til omkleddingsrom, dusj, badstu, toalett og basseng.

03 Søknad om støtte og godkjenning av STUI

Kultur- og vitenskapsdepartementet ved Statens ungdoms- og idrettskontor (STUI) kan gi økonomisk støtte til bygging av idrettsanlegg, herunder svømmehaller. En viktig forutsetning for å kunne søke om bidrag, er at anlegget på forhånd er faglig og teknisk godkjent av STUI.

En slik faglig/teknisk godkjenning kan, i tillegg til dimensjonering og utforming av selve anlegget, også innbefatte installasjoner og spesielle detaljer. Ved søknad om godkjenning av planer for svømmehaller må det eksempelvis også redegjøres for lysanlegget, type renseanlegg og renneløsning i basseng. Private byggherrer som idrettslag o.l. må sende søknadene gjennom kommunen. STUI har utgitt retningslinjer for planlegging, mål og utforming av idrettsanlegg, jf. [629] og [630].

Rutsjebane i Hjortensbergsbadet, Nyköping, Sverige

04 Henvisninger

Byggeforskriften med tilhørende veiledning

Planløsningsblad:

- A 320.211 Tilpassing til orienterings- og bevegelseshemmede
- A 320.212 Dimensjonering for rullestol
- A 361.218 Toalett- og WC-rom.
- A 379.201 WC-rom for rullestolbrukere. Offentlig tilgjengelige bygninger og arbeidsplasser

Byggdetaljblad:

- A 527.201 Badstuer
- A 527.240 Prosjektering av svømmehaller
- A 527.303 Lydregulering og støyreduksjon i svømmehaller

1 Planløsningen

11 Romprogram og innredning

Et svømmeanlegg kan inneholde følgende publikumsrom:

– Inngang med billettsalg.

I forbindelse med inngangshallen bør det være venterom og toaletter. Dersom det er kafeteria i anleg-

get, kan den også legges til inngangshallen, ev. som en del av venterommet. Utdeling av nøkler, håndklær etc. kan også foregå i dette arealet.

– **Garderobe.**

Garderoben skal gi plass for låsbare skap for hver besøkende og for avlukker til skifting.

– **Tørkerom, toaletter**

– **Dusj-/vaskerom**

– **Badstue.**

Badstuedelen kan i tillegg til våt og tørr badstue inneholde hvilerom med sittemuligheter. I store badeanlegg kan det være aktuelt med egen badstue for barn og ungdom.

– **Svømmehall.**

Svømmehallen kan inneholde flere bassengtyper, f.eks. plaskebasseng, mosjons- og konkurransebasseng, se fig. 11. Behov for stupemuligheter bør undersøkes. Hallen må ha et rom for betjening hvor det er lett å holde oversikt med bassengene.

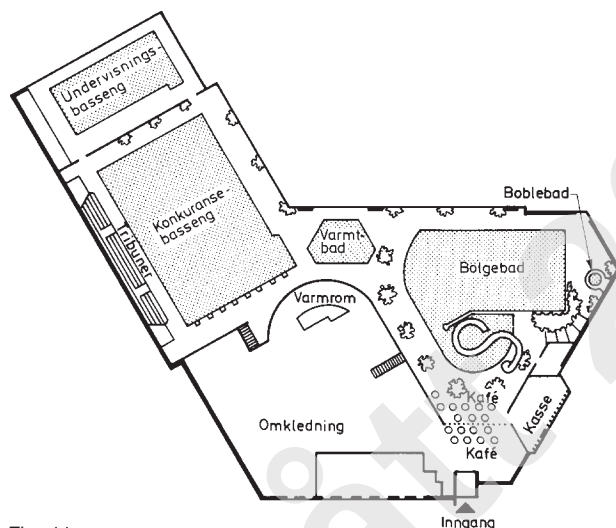

Fig. 11

Et svømmeanlegg kan inneholde flere typer bassenger og publikumsrom. Dette anlegget har også utvendig plaskedam, barnebasseng, 50 m svømmebasseng og stupetårn m/basseng. (Hjortensbergsbadet, Nyköping, Sverige)

12 Intern kommunikasjon

Det må tilstrebes god forbindelse mellom de forskjellige delene av bygningen. Rullestolsbrukere må kunne bevege seg uhindret gjennom alle deler av svømmeanlegget. Terskler bør unngås. Større nivåforskjeller må kunne forseres med rampe eller heis. Det bør legges vekt på korte gangforbindelser mellom de ulike delene av bygget, se fig. 12.

13 Andre funksjoner

Anlegget kan også ha rom med andre funksjoner enn dem som er tatt med ovenfor. Blant annet kan bygningen inngå som en del av et større idrettsanlegg. Garderobene kan også i enkelte tilfeller betjene utendørs svømmebasseng. Det kan da være aktuelt med en betjent garderobe i tillegg til en ubetjent.

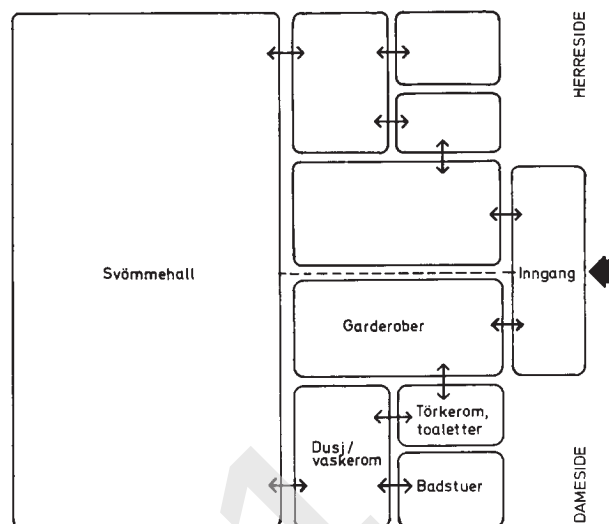

Fig. 12

Prinsippsskisse av sammenhengen mellom de viktigste romtypene i et svømmeanlegg

14 Dagslys og kunstig belysning

141 **Dagslys.** Vinduer i svømmehaller er et trivselsmoment, men kan by på en del problemer. Direkte solinnstråling og reflekser fra dagslyset i vannflaten kan gi blinding og redusere mulighetene til å se, både for badende, badevakter og ev. tilskuere. Vinduenees dårlige varmeisolerings medfører i tillegg til stort varmetap også risiko for kondens og trekk.

Bruk av vinduer bør derfor begrenses, plasseringen nøye vurderes og ev. vinduer bør bstrykes med forvarmet tilluft.

142 **Kunstig belysning.** Armaturer og lyskilder i svømmehallen må velges og plasseres slik at de ikke gir sjenerende reflekser i vannflaten. Armaturene bør plasseres innenfor et ca. 6 meter bredt felt rundt bassenget og ikke direkte over dette.

Undervannsbelysning kan være et fint supplement og vil også redusere kravet til belysningsstyrken for almenbelysningen. Retningslinjer for belysning av svømmehaller er behandlet i Idrettsbelysning [631].

2 Basseng og bassengutstyr

21 Bassengtyper og -størrelser

211 **Generelt.** Valg av bassengtype og størrelse må avgjøres på grunnlag av brukergrupper og besøksfrekvens, jf. Retningslinjer for planlegging av idrettsanlegg [630]. Basseng som skal brukes til trenings- og konkurranse svømming, stuping eller vannpolo, må tilpasses nasjonale eller internasjonale regler og krav, jf. Idrettsanlegg – mål og utforming [629].

Retningslinjer for bassenger og utstyr tilpasset funksjonshemmede er behandlet i pkt.; 24, men også STUI har tilsvarende retningslinjer.

212 *Mål og størrelser.* STUI angir i sin orientering om bi-drag til svømmebassenger følgende bassengstørrelser:

Basseng: 12,5 m x 8,5 m

—«— 12,5 » x 10,5 «

—«— 25,0 » x 8,5 «

—«— 25,0 » x 10,5 «

—«— 25,0 » x 13,0 «

—«— 50,0 » x 21,0 «

213 *Trenings- og konkurransebassenger.* 25- meters basseng skal ha 6 baner med 2,0 m banebredde, og 50-meters basseng skal ha 8 baner med 2,5 m banebredde. Sidefelt på begge sider av bassenget skal være 0,5 m. Se fig. 213.

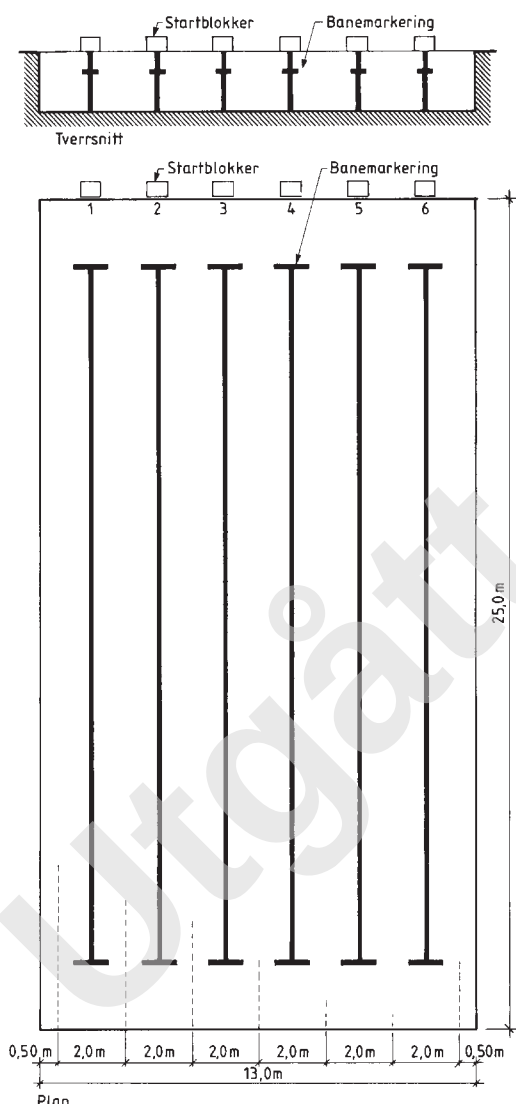

Fig. 213

Eksempel på trenings- og konkurransebasseng med seks baner

For konkurranseanlegg bør det være min. 4 m avstand mellom bassenget og hallveggen bak startblokkene. NB! For internasjonale konkurranser er det strengere krav enn for nasjonale stevner, bl.a. må dybden over hele bassenget være minst 1,8 m.

214 *Øvingsbasseng* med banemarkering bør være 12,5 m x 10,5 m (5 baner), men bredden kan reduseres til 8,5 m (4 baner).

215 *En vannpolobane* skal ha lengde mellom 20 m og 30 m og maks. bredde 20 m. Internasjonal bane skal for damer være 25 m x 17 m og for herrer 30 m x 20 m, og bassenget skal ha min. dybde 1,8 m.

216 *Stupeanlegg* stiller forskjellige krav til vanndybde, fri høyde, avstand til bassengvegger m.v. avhengig av høyden til brettet eller stupeplattformen, jf. [629].

22 Leider

I de fleste svømmebassengene er det en leder plassert på langsiden ved bassengets grunne del, ofte også en ved den dype delen. Fig. 22. Leiden kan henge utenpå bassengveggen eller plasseres i egen nisje. Plasseres den utenpå, må bassengets langside ligge 250 mm fra nærmeste svømmebane. Plasseres den i nisje, må det tas hensyn til meter- og polomarkeringer. Bevegelseshemmede og eldre kan vanligvis ikke bruke lederen for å komme seg ut i vannet, men den vil være nyttig for de øvrige brukerne. Er det bare ledere i et basseng, bør det finnes en løs trapp eller rutsjebane som kan monteres på bassengkanten når det er behov for det.

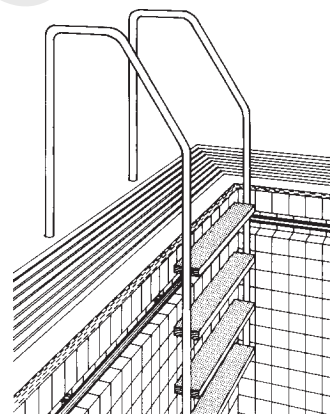

Fig. 22
Leider

23 Trapp

En trapp gjør det enklere både for ganghemmede, eldre og andre å komme seg ut i og opp av vannet. Trappen kan plasseres ved siden av selve bassenget slik at trafikk ut og opp ikke kolliderer med svømmebanene, se fig. 23 a.

En langsgående trapp letter trafikken opp og ned i vannet og kan samtidig gi hvileplasser. En slik trapp utstyres med flere håndlister, avhengig av bredden, se fig. 23 b.

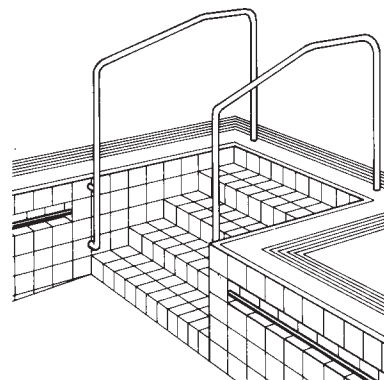

Fig. 23 a

En trapp bør plasseres til siden for selve bassenget. Den må ha håndlist på begge sider med 900 mm avstand mellom.

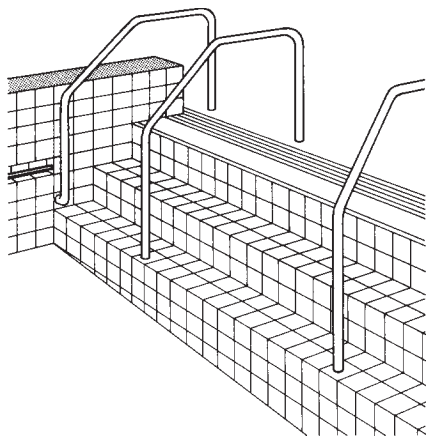

Fig. 23 b

En bred trapp langs hele bassengets langside bør ha to håndlister som for smal trapp ved den grunne bassengenden. I tillegg bør det være håndlister med 1,5 m – 2,0 m avstand.

24 Bassengutstyr for funksjonshemmede

Det er flere måter for bevegelseshemmede å komme seg ut i og opp av vannet på, avhengig av type funksjonshemming og hvor sterkt bevegelseshemmet vedkommende er.

Det er lettest å komme ut i et basseng om vannstanden ligger på samme nivå som bassengkanten rundt. Dette forutsetter at overløpsrenna er nedfelt i golvet rundt bassenget, se fig. 24. Ved dette systemet vil skvalperenna i bassengets sidekant forsvinne. Den har imidlertid en meget nyttig sikkerhetsfunksjon fordi den som gripekant under svømmeopplæring gir svømmerne en følelse av trygghet. Ved systemet vist i fig. 24 bør det derfor settes opp håndlister som ev. kan felles inn i bassengveggen. Det finnes også spesielle fliser med gripekant.

Risten over overløpsrenna vil orientere synshemmede om overgangen til bassenget, særlig hvis risten utføres med en kraftig farge i kontrast til golvet.

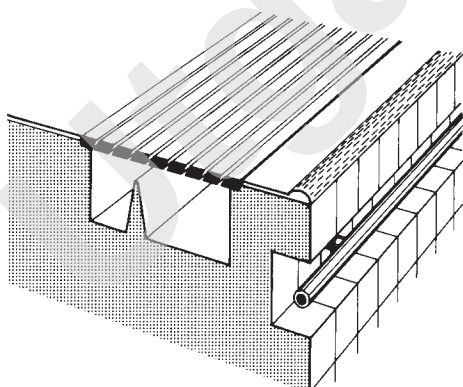

Fig. 24

Overløpsrenna nedfelt i golv («Deck-Level» systemet) for basseng med høy vannstand. Den tidligere brukte skvalperenna i basseng med lav vannstand hadde en gripekant. I basseng med høy vannstand bør skvalperenna erstattes med en håndlist, ev. innfelt i veggen.

241 Rampe. For rullestolsbrukere er det en fordel at de selv, ev. med hjelpere, kan rulle stolen helt ned i vannet. Det kan ev. brukes en dusjstol. Basseng som ofte brukes av funksjonshemmede, bør derfor ha en rampe ned i vannet. Rampen må skråne fra bassengets dype del mot den grunne, se fig. 241.

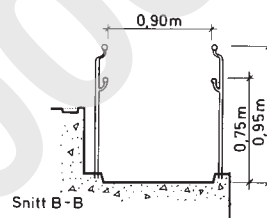
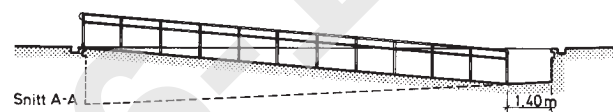
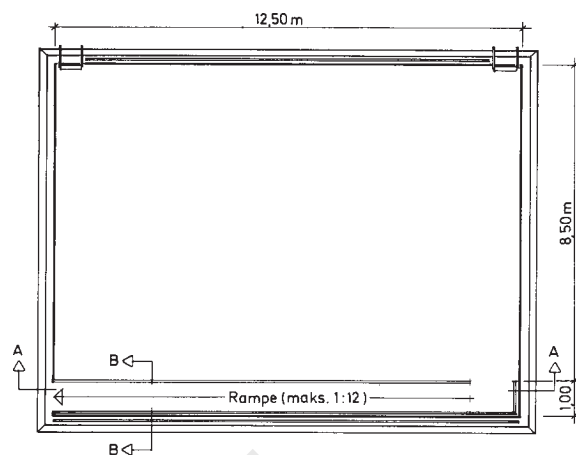

Fig. 241

Plan og snitt av basseng og rampe

Stigningsforholdet bør være maks. 1:12. Repos på midten er ikke nødvendig. Håndlistene plasseres i 0,95 m høyde, eventuelt også i 0,75 m høyde for små brukere. Avstanden (bredden) mellom håndlistene må være minst 0,90 m. Fri bredde for endene av rampen bør være minst 1,40 m.

242 Rutsjebane. Noen steder hvor det ikke finnes rampe i bassenget, brukes en rutsjebane av plast for bevegelseshemmede som ikke kan bruke leder eller trapp. De som ikke er sterke nok i armene til selv å trekke seg opp langs rutsjebanen, kan plasseres på en matte på rutsjebanen og trekkes opp av hjelpere. Slike rutsjebaner må spesialbestilles.

243 Løfteinnretninger. For enkelte bevegelseshemmede vil en løfteinnretning være det beste hjelpemidlet for å komme ut i og opp av vannet. Det finnes flere typer i form av heisestoler eller seng (til bruk i spesialinstitusjoner). Heisestolene tar liten plass, og de fleste typene kan monteres både ved innen- og utendørs basseng. Løfteinnretningene er vannhydrauliske (de drives med vanntrykk, koplet til kaldtvannsledning). De er svingbare 360° og kan stoppes i ønsket høyde. De fleste typene er utstyrt med armstøtter som kan slås opp, og beinstøtter som ev. kan tas av eller slås opp, se fig. 243. Et annet alternativ er et motordrevet løfteapparat opphengt i en skinne montert i taket eller over hodehøyde.

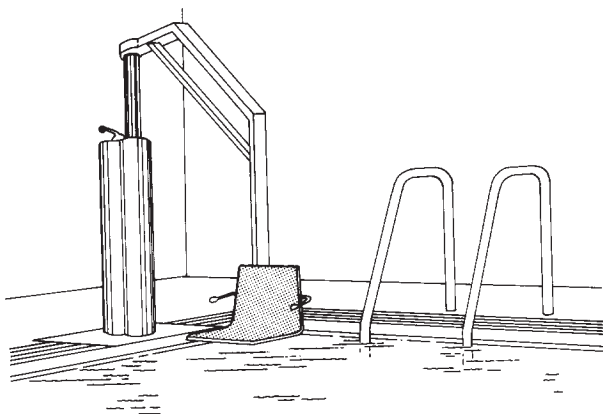

Fig. 243
Eksempel på hydraulisk løfteinnretning

3 Garderobe

31 Dimensjonering av garderobeanlegget

Svømmehallen må dimensjoneres etter beregnet besøkstall hvor det tas hensyn til maksimale belastninger, gruppebesøk osv. Utgangspunktet for en slik beregning er den befolkningsmengden badet skal betjene og antatt besøksfrekvens. Ut fra dette kan også garderobekapasiteten beregnes. I tillegg må det være samsvar mellom garderobekapasitet og det antallet mennesker som samtidig kan oppholde seg i svømmeanlegget.

Ved planlegging av garderobene må en også ta hensyn til det bruksområdet svømmehallen skal ha. Hvor mye hallen skal brukes til skolebading vil være avgjørende for om man skal lage egne klassegarderober. Dersom idrettsforeninger, helsesportslag og andre foreninger skal bruke hallen mye, bør en også overveie å gi dem egne garderober. Generelt kan en si at ingen garderober bør være mindre enn at to skoleklasser kan besøke svømmehallen samtidig. Det vil si at det minst må være 70 garderobeplasser til sammen i anlegget.

En går etter hvert bort fra at alle besøkende skal kunne skifte i egne omkleddingsavlukker. Allikevel er det behov for noen slike avlukker i tilknytning til garderoben, spesielt med tanke på eldre, bevegelseshemmede og barn som trenger hjelp. Det kan dermed være ganske få slike avlukker, men til gjengjeld bør de være rommelige.

311 Dimensjonering etter befolkningstall. Svenske og norske undersøkelser tyder på at besøksfrekvensen ligger på 4–5 besøk pr. år pr. innbygger. Med et befolkningstall på 10 000 vil dette gi 50 000 besøk pr. år. Garderoben må planlegges med tanke på den maksimale belastningen.

I [630] gis det oversikt over anlegg i Norge og eksempler på beregning av anleggsbehov.

I [623] er det gitt eksempler på at maksimumsbesøket pr. dag kan være 2,5–3 ganger større enn det gjennomsnittlige dagsbesøket. Med en befolkning på 10 000 vil det gjennomsnittlige dagsbesøket bli ca. 180 og maksimumsbesøket ca. 450. På ett og samme tidspunkt regner man at det høyst vil være ca. 80 % av gjennomsnittsbesøket tilstede, altså ca. 150 personer. Det er vanlig å regne 275 badedager i året.

312 *Dimensjonering etter bassengflate.* I mange tilfeller vil bassengstørrelsen være gitt, og garderobe- og dusjanleggene må dimensjoneres deretter. Bassengkapasiteten kan regnes til 1 person pr. 4,5 m² i et vanlig svømmebasseng. En regner at ca. halvparten av de besøkende oppholder seg samtidig i bassenget. I et anlegg med basseng på 13,0 m x 25 m må garderobeanlegget da være dimensjonert for 145 personer, likt fordelt på dame- og herresiden. For basseng med dybde 0,5 m – 1,35 m regner man 1 person pr. 3 m² bassengflate. I et område med mindre enn 10 000 mennesker kan en imidlertid ikke bruke denne regnemåten fordi den normalt vil gi for stor garderobekapasitet. Dimensjoneringen bør da gjøres etter befolkningstallet som nevnt i pkt. 311.

32 Utforming av garderobe

I garderoben må det være plass for låsbare skap til oppbevaring av klær og skotøy, sittebenker og avlukker for skifting av tøy. Det må være god plass for omkledding, tilstrekkelige passasjearealer og lett å finne fram i lokalet.

Alle offentlige svømmehaller må kunne motta skoleklasser. Klassene bør ha egne rom med garderobeskap. Dette er særlig aktuelt der klasser og vanlige besøkende bruker bassenget samtidig. På denne måten blir det mindre forstyrrelser, og læreren kan lettere ha oversikt over elevene.

321 Innredningseksempler. Det finnes flere systemer for innredning av garderober i svømmehaller. Den enkleste formen har bare garderobeskap og sittebenker langs veggene. Fig. 321 a viser en slik garderobe hvor det ikke er skilt mellom gangareal med fottøy og «barfotgang». Rommet er et gjennomgangsrom mellom billettluke/entréhall og tørkerom/dusjrom.

Er plassen mellom benkene 2000 mm, kan en lett passere mellom benkene når disse er i bruk. Denne avstanden må ikke være mindre enn 1600 mm med det antallet skap som er vist i fig. 321 a.

Legges garderobeplassene i nisjer slik at det ikke blir gjennomgangstrafikk mellom benkene, kan den frie plassen mellom benkene reduseres til minimum 1250 mm, se fig. 321 b.

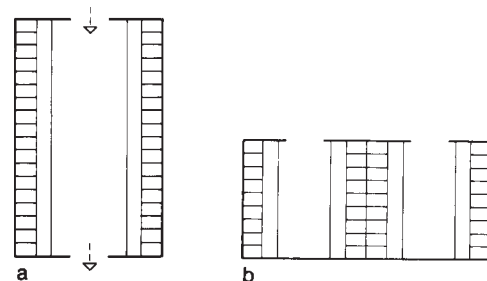

Fig. 321 a og b
Eksempler på enkle garderobeløsninger

a. Garderobe med gjennomgang hvor det ikke er skilt mellom gangareal med fottøy og «barfotgang». Plassen mellom benkene bør være 2000 mm og må ikke være mindre enn 1600 mm.

b. Legges garderoben i nisjer slik at det ikke blir gjennomgangstrafikk, kan den frie plassen mellom benkene reduseres til minimum 1250 mm.

I tillegg til disse løsningene må det være en egen garderobeplass for bevegelseshemmede i rullestol.

Fig. 321 c, d og e viser noen prinsipper for garderober med skifterom som deler av der en kan gå med og uten føttøy. I fig. 321 d er det også innpasset en løsning med skiftebaser for bevegelseshemmede.

For å slippe de lange radene med benker og skap, kan garderober varieres og gjøres triveligere ved at en deler innredningen noe opp. I fig. 321 f er fire skap og en tilsvarende lang benk stilt overfor hverandre vekselvis. Ved lite besøk kan en da skifte noe mer usjenert i garderober uten å bruke avlukker. Allikevel må også en slik løsning suppleres med noen avlukker.

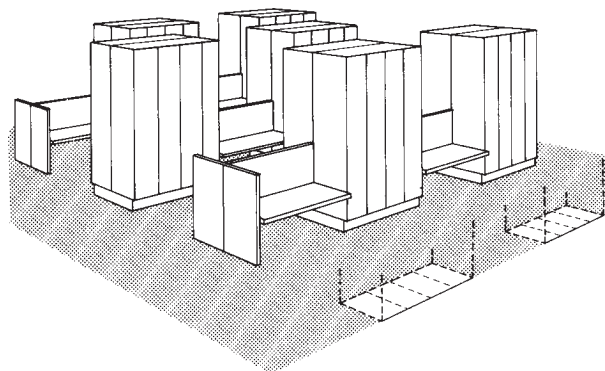

Fig. 321 f
Planløsningseksempel med benker og skap satt vekselvis sammen

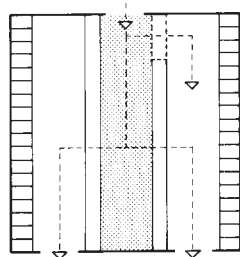
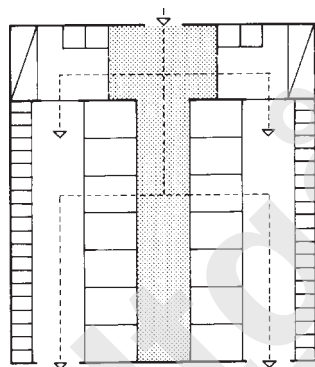
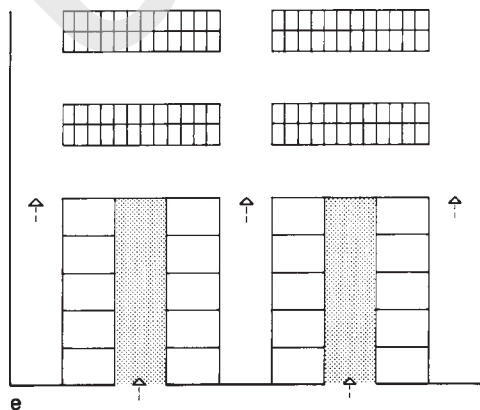

Fig. 321 c
Sittebenker kan dele garderober i soner hvor man kan gå med og uten føttøy. En del av benken må kunne flyttes ev. vippe opp slik at en rullestolsbruker kan komme inn til skapet.

d

e

Fig. 321 d og e
To eksempler på garderober hvor skiftebasene deler av arealet der en kan gå med og uten føttøy.

33 Garderobeavlukker for bevegelseshemmede

I offentlige anlegg bør passasjebredden mellom benkene være min. 1,25 m. Snuarealet for rullestoler må være minst 1,40 m x 1,40 m.

I alle slike anlegg må det være minst ett omkleddingsrom for rullestolsbrukere og andre sterkt bevegelseshemmede som kan trenge hjelp med f.eks. støttebandasjer o.a. Rommet kan utstyres med låsbare skap og disponeres da av flere personer samtidig. I små anlegg kan skapene eventuelt sløyfes og dørene til omkleddingsrommene utstyres med lås i stedet. Antall slike omkleddingsrom må bedømmes ut fra anleggets størrelse og brukerkrets.

Fig. 33 viser eksempel på omkleddingsrom og nødvendig utstyr.

Noen av benkene i garderober for øvrig gjøres 600 mm brede og 500 mm høye for å passe til ganghemmede (særlig eldre) som ikke behøver å bruke det lukkede omkleddingsrommet.

Om nødvendig må en del av benken i garderober være hengslet for å skaffe passasje for rullestolsbrukere.

I institusjoner for bevegelseshemmede og i anlegg med spesielle dager for bestemte grupper av brukere, må hele garderober ha passasjer med bredde minst 1,80 m, og en større del av benkene må være som nevnt ovenfor. Også flere skap, speil, knagger etc. må tilpasses bevegelseshemmede.

331 Utstyr. Elektriske rullestoler kan ikke brukes i våtrom. Derfor må det være plass til å parkere egne rullestoler og bytte over til utlånsstoler, manuelle rullestoler eller dusjstoler som også kan brukes ved ned- og oppkjøring på rampe i bassenget.

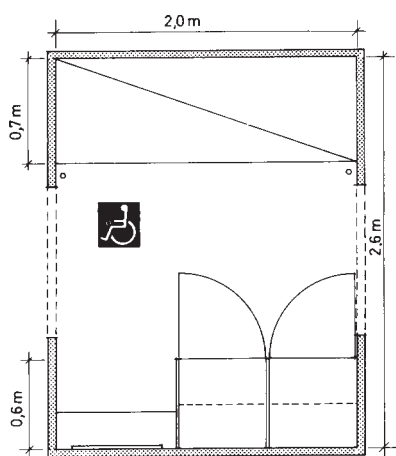
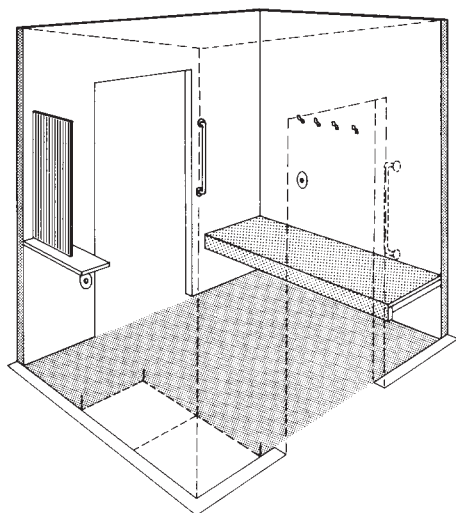

Fig. 33 Omkledningsrom for sterkt bevegelseshemmede, eventuelt med hjelper

Rommet er ca. 2,0 m x 2,6 m inkl. brisk og skap. Fri golvplass er ca. 1,3 m x 2,0 m. Rommet kan ha en eller to dører, alt etter hvilket system garderoben for øvrig er planlagt.

Brukerne av rommet skal kunne kle seg om mens de ligger på brisken og bytte fra egen rullestol til anleggets utlånstol eller tralle. Brisken bør være 0,70 m bred og 0,50 m høy og være åpen under (svinge plass for fotstøtter). På veggen ved fot- og hodeende settes opp støttehåndtak i høyde ca. 1,0 m og knagger på langveggen i samme høyde. Skapene bør være 0,60 m brede og ikke ha sokkel. Garderobestang i høyde 1,2 m – 1,3 m. Øvrig utstyr: Speil i høyde 0,9 m – 1,9 m og alarmknapp over brisken

4 Dusj-/vaskerom, tørkerom

41 Dusj-/vaskerom

Dusjrommet skal ligge nær svømmehallen slik at en kan gå mest mulig direkte fra dusj til basseng. Det må også være mulig å komme direkte til WC fra dusjrommet som bør ha dusjbåser avgrenset med vegg. Foruten dusjer må rommet ha vaskeservanter, se fig. 41. Det bør være speil og hyller over servantene. Minst ett speil må ha riktig høyde for rullestolsbruker. I nærheten av dusjplassene må det være knaggrekke for opphenging av badetøy, ev. håndkle. Dusj-/vaskerommet må ha

muligheter for fotvask, helst i en egen del av rommet. Antall dusjplasser må ikke være mindre enn 10 % av antallet garderobeplasser. For at avviking av dusjing for en skoleklasse skal gå raskt, bør ca. 1/3 av klassen kunne dusje samtidig. Det må derfor være minst 10-12 dusjplasser både på herresiden og på damesiden.

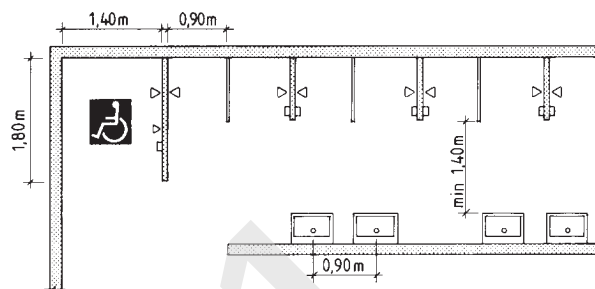

Fig. 41

I dusjrommet må det også være vaskeservanter.

42 Dusj for funksjonshemmede

Det er viktig at ikke bare rullestolsbrukere, men også personer med gåvansker kan låne dusjstol og bruke dusjen på en tilfredsstillende og trygg måte. Dette krever i tillegg til selve dusjstolen at minst én dusjplass gjøres rommeligere og utstyres med håndlister eller håndtak for støtte, se fig. 42. Det bør være et justerbart/sammenslåbart dusjsete inne i selve dusjen. Også mange eldre vil ha bruk for dette.

Golvet må være så sklisikkert som mulig, f.eks. ha riflede fliser. Dusjgruber vil vanskeliggjøre bruk av rullestol. Valg av dusjbatteri har betydning for mange funksjonshemmede som kan ha liten kraft i hender og vondt for å gripe om kraner. Termostatbatteri er meget viktig for personer med nevrologiske sykdommer og skader. De har nedsatt følsomhet i huden og kan derfor lett få skoldingsskader. Det bør være mulig å velge mellom hånddusj og fast dusj. I spesialinstitusjoner kan det i tillegg være aktuelt med f.eks. massasjedusj.

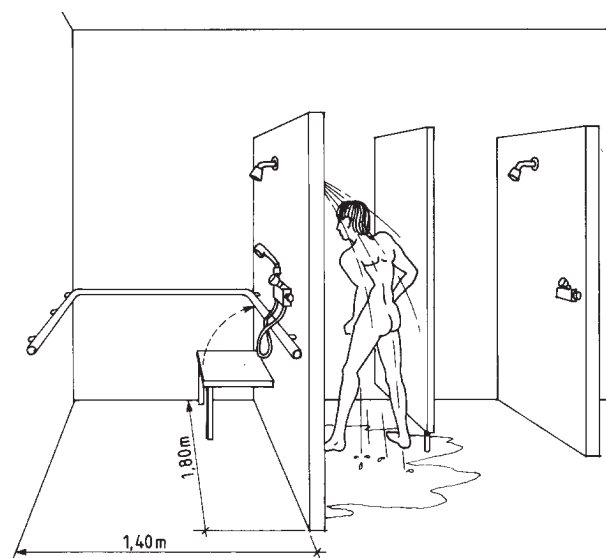

Fig. 42

Dusjnisse med plass for rullestol

Det lages en eller flere slike nisjer, alt etter størrelsen på bassenget og hvilke brukere det bygges for.

43 Tørkerom

Tørkerommet skal ligge mellom dusj-/vaskerom og garderobe. Det må være sittemuligheter her, gjerne benker langs en vegg. Rommet skal ligge nær dusjrommet og helst være atskilt fra dette, men dør kan i mange tilfeller sløyfes. I tørkerommet skal en kunne ta av badedrakt og skylle denne. Rommet bør også ha servant for vanlig håndvask. Det må være knaggrekker for håndklær og hyller for eventuelle toalettsaker. Hårtørrere monteres i minst to høyder, helst tre stykker i forskjellige høyder. Det er en fordel om rommet har direkte atkomst til toalett.

5 Toalett, badstue**51 Toalett**

Toalettene bør ligge mellom den «tørre» og den «våte» delen av bygget, men med lett atkomst fra dusj og tørkerom. Barn kan ofte ha behov for en rask retur til toalettet etter en kort stund i bassenget. Det må derfor være lett å finne toalettet også fra svømmehallen.

Det finnes ingen forskrifter eller faste regler for antall toaletter i forhold til antall besøkende eller garderobeplasser. I [621] er det angitt 2 WC med 2 servanter + 3 urinaler pr. 60 menn, samt 2 WC og 2 servanter pr. 60 kvinner som et minimum. Det bør iallfall ikke være mindre enn 2 WC på dame- og herresiden, uansett størrelse på svømmehallen. Det vises for øvrig til planløsningsblad A 361.218. For større bad anbefales at toalettene legges i flere grupper med en gruppe for omkleddingsdelen, en for dusjrommet og eventuelt en med direkte atkomst fra svømmehallen. Alle WC-rom må ha servant med speil over servanten og knagg til håndkle. Golvbelegget i alle rom må være sklisikkert. Materialene må være lette å holde rene.

52 Toalett for bevegelseshemmede

Dimensjonering, utforming og utstyr er behandlet i planløsningsblad A 379.201 WC-rom for rullestolsbrukere. Offentlig tilgjengelige bygninger og arbeidsplasser

53 Badstuer

Planlegging og utførelse av badstuer er behandlet i byggdetaljblad A 527.201. Badstuer kan tilpasses bevegelseshemmede ved å sørge for et fritt golvareal på minst 1,40 m x 1,40 m og ved at de laveste benkene blir minst 500 mm høye og 600 mm dype. Bevegelseshemmede vil kunne bruke en tralle av tre for å komme inn i badstua. NB! Husk terskelfri dør!

6 Referanser

- 61 Dette bladet er revidert av Ivar Jørgensen og Claus Ringnes. Det erstatter planløsningsblad A 372.333 og A 383.234, begge utgitt i 1981. Redaksjonen avsluttet oktober 1986.

62 Litteratur

- 621 LINDQUIST, Åke E. Badanlægning. Stockholm 1974 (Byggforskningen. Rapport R15)
- 622 INGVASON, B, SAHLIN, C. Gamla bad kan bli som nye. Stockholm 1984 (Statens råd för bygnadsforskning. T18:1984)
- 623 THAULOW, Sven. Bad og svømmeanlegg. Norges Badeforbund, Norges Svømmeforbund, Norsk Cementforening. Oslo 1965.
- 624 NEUFERT, Ernst. Architects' data (General Editor Vincent Jones) Granada Publishing limited, London 1980.
- 625 HANDIKAPPINSTITUTET. Simhallar-Rørelseshindrades funksjonskrav. Rapport, bestillingsnr. 9209, 1979.
- 626 JYDSK TEKNOLOGISK INSTITUT. Håndbok om svømmebade. Århus, april 1980.
- 627 BRINGE, Helge. Svømmehaller. Erfaringer, skader, utbedringsforslag. Oslo 1985. (Norges byggforskningsinstitutt Rapport 96)
- 628 MATHIESEN, Gunnar. Idrettsanlegg og funksjonshemmede. 2. utg. Oslo 1978. Utgitt av Statens ungdoms- og idrettskontor
- 629 STATENS UNGDOMS- OG IDRETTSKONTOR. Idrettsanlegg, mål og utforming. Oslo 1982. (Revidert utgave planlagt utgitt i 1987)
- 630 STATENS UNGDOMS- OG IDRETTSKONTOR. Retningslinjer for planlegging av idrettsanlegg. Oslo 1983.
- 631 SELSKAPET FOR LYSKULTUR. Idrettsbelysning. Oslo 1986